

Kwaliteitsvol onderwijs is meer dan die éne toets

In de artikelen over gestandaardiseerde toetsen horen we – en dat is niet de eerste keer – de vraag naar eenzelfde toets voor iedereen. OVSG, Onderwijskoepel van Steden en Gemeenten, heeft hier heel wat ervaring mee. Al sinds 1995 ontwikkelt onze pedagogische begeleidingsdienst een eindtoets voor het zesde leerjaar basisonderwijs. We zagen het aantal deelnemers jaar na jaar stijgen. Bij de start in 1995 deden 303 scholen mee, vorig schooljaar telden we er 857. Een forse stijging. Het gaat op dit moment om 98 % van de gemeentelijke en stedelijke basisscholen, 94.2 % van de GO!-scholen of zo'n 24 000 leerlingen in totaal. En al deze scholen doen dat vrijwillig ...

School wil meten in functie van kwaliteitszorg

Waarom werkt een grote meerderheid van de scholen graag met de OVSG-toets? Omdat een school zelf bewust werk wil maken van kwaliteitsvol onderwijs. De OVSG-toets is in de eerste plaats een evaluatie-instrument voor de school. De resultaten houden het schoolteam een spiegel voor. 'In welke mate behalen wij met onze leerlingen de eindtermen en de leerplandoelen?' Een school die deelneemt krijgt na afloop van de toets uitgebreide feedback, cijfers ter vergelijking en materiaal om verder aan de slag te gaan. Via een analyse van de leerlingenresultaten kan ze reflecteren op het onderwijs dat ze geeft en zo nodig verbetertrajecten opstarten voor bepaalde domeinen. De pedagogische begeleiding ondersteunt de scholen bij dat proces van permanente kwaliteitszorg.

Goede toets is geen ticket naar succes

Een hele basisschool lang werkt een schoolteam met de leerlingen. Op het einde van dat proces is de klassenraad het best geplaatst om de leerling te evalueren. De resultaten van een eindtoets zoals de OVSG-toets zijn één element, maar zeker niet het enige. Het kan niet de bedoeling zijn om de resultaten van de OVSG-toets te gebruiken om de leerling te oriënteren naar het secundair onderwijs. Een eenmalige klassikale toets kan immers nooit alle talenten van de leerling in beeld brengen. En is al evenmin een ticket naar een succesvolle schoolloopbaan ... Wij pleiten voor een brede evaluatie van leerlingen. En daarbij vertrouwen we op de deskundigheid van scholen en teams.

Complex debat

Daarom zijn we bezorgd over de discussie over verdere standaardisering. Het debat is complex. De drang naar meetbaarheid en controle is groot. Toch zijn niet alle eindtermen even meetbaar. OVSG maakt daarom niet toevallig van de OVSG-toets een 'alle-talenten-toets' met een aantal praktische proeven. We willen expliciet het signaal geven dat basisonderwijs niet beperkt blijft tot taal, rekenen en sommige kennisaspecten van wereldoriëntatie. Praktische proeven voor verkeer, techniek, drama, lichamelijke opvoeding ... zijn net zo essentieel om de breedte van het basisonderwijs én de talenten van een kind in beeld te brengen. En laten nu net die laatste, eerder praktische domeinen, veel moeilijker op een gestandaardiseerde manier te meten zijn.

Opvallend is dat verwezen wordt naar 'ons omringende landen'. Hebben we dan te leren van deze landen als onderwijssystemen vergeleken worden? In onderzoeken over onderwijs wordt vaak verwezen naar Finland en Canada als onderwijswalhalla. Het is nu net in deze landen dat een beperkte toetscultuur voor jonge leerlingen en vertrouwen in scholen en teams gelden als sterke indicatoren voor de kwaliteit van onderwijs ...

Patriek Delbaere, *algemeen directeur OVSG*
